

Какво е смешно? Нямам никаква представа какво е смешно, но знам какво не е. Да се смееш на погребения, предполагам, изглежда сякаш ти липсва вкус към живота. Майка ми ми го обясни много красноречиво, когато бях на 6 години. Отделно, защо деца се водят на погребения, ще ми остане завинаги непонятно. Зловещо е, архаично е и съм напълно сигурен, че обърква неимоверно подрастващото съзнание. Както предполага опитът на мнозина, това погребение бе на третия братовчед на баба ми. Можете да се досетите – фигура, изключително близка до сърцето ми. Сантиментът ми към този човек бе право пропорционален на подаръците, които ми е подарявал за рождени дни. Разбирайте нула. Това е детската аритметика за далечните роднини. Макар да не знам много неща, едно ми е кристално ясно: тези работи са черна комедия и това е то. В гимназиална възраст се озовах на погребение, в което в ковчег на покойника имаше радио. Работещо. Беше пуснато в рекламен блок.

До днешни дни получавам спазъм от всички сръчвания в ребрата, които съм отнесъл: „Не се смей, тъжно е”, „Ама на мен ми е смешно”, „Не, тъжно е”, „Добре”. Майчиният аргумент е декрет, без право на оспорване. Аксиомата като твърдение се е родила от нечия майка с изречението „защото така казах”.

След цялото това насилие и задълбочено разискване над драмата на задгробния живот, аз развих състояние. Всеки път, когато се спомене смърт, в мен напират неистов смях. Можете да разберете защо това е една от чудатостите, които човек не би желал. Бих дал всичко за странен кикот, по-къс ляв крак или ритмичен тик на някое око. Но, уви. По статистика, изготвена на последната семейна вечеря, съм изпуснал погребението на: чичо ми, братовчедът на майка ми, кумът на дядо ми, дядо ми, бабата на баща ми, моята баба и две от кучетата ни. Които, вярвате или не, също имаха сравнително церемониални изпращания. Чичо получил струнен квартет. Не знам как е било, не отидох. Още говорят за солото на челюста. Но вчера, след разговор с майка ми, тя вече беше категорична.

Злощастната кончина на жената на чичо ѝ не бил „...пореден повод да демонстрираш своя ексцентризъм, Мартине”. Аз поех половин въздух и приех праведния път. Искам да уточня, че никога не съм намирал нищо конкретно забавно в смъртта. Въпреки историята за първото ми погребение, моята експресия е абсолютно неволна, толкова колкото кашлицата или хълцането. Съответно, пред мен стояха два избора: да се проваля публично или да се проваля в очите на майка ми. Отивайки, имах добрия шанс да сбъдна и двете. Вечен максималист. Отстрани може да изглежда като детинска провокация, което то със сигурност е. Но!

Проклетите истини, които майките посяват, са в крайна сметка проклетни, но – истини. Обстановката, както и всеки друг път, беше неподвластна на промяна. Две групи: хората, засегнати от загубата, и хората, доведени по принуда и заплахата. Имах изграден план. Докато течеше церемонията, в

главата си повтарях част от стихотворение на Дороти Паркър: „Има малко във взимането и даването, има малко във водата и виното, това живеене, живеене, живеене, никога не е било проект мой”. Всичко вървеше чудесно: „това живеене, живеене, живеене...” *ПАУЗА* Смях! Но не мой. Естрогенен смях. И то не дискретен такъв. О, не, това беше смях, при който се обръщаш. И гледаш лошо. И аз така направих, погледнах лошо. За такъв лицемер става въпрос. Жената, която ми спаси кожата, бързо хукна към вратата, опитвайки се да запуши устата си с ръка. Аз тръгнах след нея, защото очевидно, ако нещо ще е любовта на живота ми, то ще е този психопат. „И ти ли?”, „И аз”. Така започна. Живот, в който сложих точка на корекциите. Всяко едно наше преживяване блестеше с прекрасна нетактичност. Навсякъде само лоши погледи и един, който ме гледаше с безпределна либералност. Творяхме размирици сред обрязвания, кръщенета, ужасяващи изложби, натопорчени светски речи. Един път, докато чакахме в спешното, за да ме оперират от апендицит, съм почти сигурен, че се разплаках от смях. Когато след време я попитах дали може да предположи причината за споделената ни лудост, ми каза, че се смеем от любов към живота. За да се подиграем на смъртта и тя, обидена, да ни остави още един ден.

Години по-късно имаше погребение. Беше различно. На него се смях сам. Оказва се, че майка ми е била в грешка от самото начало. Горчилката в живота не е от отсъствието на такт, а от отсъствието на смях – отвъд твоя. И как кънти самотата! Спомних си какво друго ми беше казала: ако някой от нас тръгне с радиото си към оня свят, другият трябва да пукне от смях. Аз още се опитвам. Посветих се на това, което умеех да правя майсторски. Започнах страшно много да пия. Защото, когато пиеш, чуваш спомените в главата си много по-силно. Чуваши и смеха. Наздраве.